

AANBOD TROPISCH HOUT MOET DUURZAMER!

Het aandeel van duurzaam geproduceerd tropisch hardhout op de Nederlandse markt neemt de laatste twee jaar licht af. Een kleinere portie van het geïmporteerde hout heeft een FSC- en/of PEFC-certificaat. Onderzoek van Probos laat zien dat nog geen 30% van het in Europa toegepaste tropische hardhout is gecertificeerd. Hoe kan dat? En wat kunnen we ertegen doen?

‘EERST DE VRAAG STIMULEREN’

Paul van den Heuvel, directeur Centrum Hout

“Inmiddels is meer dan 90% van de import door de leden van de Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen (VNH) duurzaam geproduceerd en FSC- of PEFC-gecertificeerd. Het aandeel van tropisch hout blijft daarbij met circa 65% achter.

Het is zeker de wens alles op 100% te brengen. Dat geldt niet alleen voor producten die de houthandel importeert, maar ook voor alle houthalffabricaten en gereede houtproducten.

Behoud van bos en duurzame productie blijven de beste argumenten voor het gebruik van hout. De duurzame importcijfers over 2020 worden momenteel bij de VNH-leden geïnventariseerd. De resultaten daarvan zullen uitwijzen wat de situatie nu is.

De pandemie heeft een duidelijk effect op de houtmarkt en daarmee waarschijnlijk ook op het duurzame aanbod. Daarnaast neemt de mondiale vraag naar bio-based materialen toe. Ik verwacht niet dat dit resulteert in meer vraag naar duurzaam geproduceerd hout. Het groten van de vraag vanuit Europa zou effect kunnen hebben. Dit is echter vaker zonder succes geprobeerd. Daarom ziet het er naar uit dat de Europese Unie met

wet- en regelgeving komt om duurzame productie te stimuleren.

Volgens Probos-onderzoek is slechts een derde van het in Europa toegepaste tropische hout gecertificeerd. Als we dat naar 100% brengen, kunnen we 18 miljoen hectare tropisch bos certificeren. Is dat haalbaar? Dat zou mooi zijn, maar zoals gezegd moeten eerst alle EU-lidstaten zich met hun beleid en activiteiten richten op stimulering van de vraag. Het aanwakkeren van de vraag draagt bij aan uitbreiding van het areaal duurzaam beheerd bos.

De ministeries van LN&V en BuZa werken momenteel de Internationale Bosstrategie uit, die rond de zomer klaar moet zijn. Wij hebben aangegeven dat ‘een praktisch vervolg’ op het afgesloten bos- en houtconvenant daar onderdeel van moet zijn. Met zo’n convenant kun je de Nederlandse importmarkt van tropisch hout immers verder verduurzamen. Samen met collega-brancheorganisaties en de rijksoverheid werk je dan aan opschaling van de vraag naar duurzaam geproduceerd hout. Dat kan het laatste duwtje zijn dat het aandeel van duurzaam tropisch hout op de Nederlandse markt nodig heeft.”

‘WIE NIET VERDUURZAAMT, SNIJDT ZICH IN DE VINGERS’

Liesbeth Gort, directeur FSC Nederland

“Het is erg teleurstellend dat het aandeel van gecertificeerd tropisch hout achterblijft. Terwijl we juist in die bossen zoveel verschil kunnen maken. Die positieve invloed op duurzaam bosbeheer zie je in de pro-

jecten die we op dit moment uitvoeren in Gabon en Bolivia. Daar werken we met koplopers uit de houthandel aan vergroting van het aanbod van gecertificeerd hout. Die groep van koplopers, die verantwoor-

delijkheid nemen voor hun product, moet groeien.

Ik denk overigens dat het deel van de houtsector dat níét wil verduurzamen zichzelf in de vingers snijdt. We zien allemaal de trend dat er steeds meer hout wordt gebruikt in bouwprojecten. Een mooie kans voor de houtsector. Tegelijkertijd zie je dat een duurzame herkomst steeds belangrijker wordt bij de inkoopvoorwaarden. Ik verwacht dat dit ook in wetgeving wordt vastgelegd.

Als je daar als houthandel niet op anticipeert door gecertificeerd hout als uitgangspunt te nemen, kom je als bedrijf in de problemen. Bovendien leidt dit ook tot zoveel discussie over hout, dat je daarmee de hele houtsector een slechte dienst bewijst. Om over het belang voor het bos maar te zwijgen.”

‘ALLEEN GECERTIFICEERD HOUT ACCEPTEREN’

“De gedachte dat er minder FSC/PEFC-hout in omloop is vanwege de toename in verdacht hout, is volgens mij niet geheel juist. De markten voor legaal en duurzaam hout lopen parallel. Voor de grond-, weg- en waterbouw geldt daarbij dat het gebruik van duurzaam geproduceerd hout vooral door de overheid wordt gestimuleerd, lees verplicht.

Voor andere markten is het zo dat de vraag naar FSC/PEFC-hout wordt gestimuleerd vanuit grotere organisaties, bijvoorbeeld woningcorporaties. Het aandeel van duurzaam geproduceerd hout neemt vooral af doordat de vraag stagneert en er weinig wordt gebouwd, op land en in het water.

Het grote probleem is wat mij betreft de beperkte vraag. En dan ook nog eens naar een beperkt aantal houtsoorten. Door dat laatste is het voor een boseigenaar bijna onmogelijk om duurzaam bosbeheer rendabel te maken. Daardoor blijven initiatieven achter. We zitten in een vicieuze cirkel, die alleen met een toenemende vraag te doorbreken is.

De oplossing zou kunnen zijn dat circulair en CO₂-neutraal bouwen verplicht worden in Europa. Dan kan het hard gaan. Er moet een enorme campagne worden opgezet ter promotie van ons mooie product, met behoud van het milieu en ondersteuning van de lokale bevolking als toegevoegde waarden!

Verdacht hout is als een virus dat moet worden uitgebannen. Deze houtstromen voegen niets toe aan de ontwikkeling van ons product. Verdacht hout zorgt juist voor imagoschade, draagt bij aan ont-

bossing, schaadt milieu en lokale bevolking, leidt tot oneerlijke concurrentie en prijsbederf, en speelt alternatieve producten in de kaart. Om in houttermen te spreken: kappen daarmee!

Ik pleit voor een markt die alleen gecertificeerd hout accepteert. Enerzijds hout dat legaal afkomstig is uit reguliere kapconcessies met een looptijd van 25 tot 30 jaar en een keurig bosbouwplan. Of anderzijds duurzaam geproduceerd hout. Dus het mooie en eerlijke product waarmee we de markt gaan veroveren.”

John de Haan, directeur Duurzaam Hout BV

‘CERTIFICEREN GEEN DOEL, MAAR MIDDEL’

Mark van Benthem, directeur Stichting Probos

“100% duurzaam geproduceerd hardhout toepassen is haalbaar. Veel EU-lidstaten hebben immers beleid dat zij niet willen bijdragen aan bosdegradatie en ontbossing. Zij steunen duurzaam bosbeheer en bosbehoud. Vragen naar aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout past hierbij. We bespeuren ook bij private sectororganisaties een toenemende interesse om handelsketens verder te verduurzamen.

Europa klinkt groot, maar zo'n zes landen zijn al goed voor 90% van de import van tropisch hout. Nederland zit daarbij in de top 3 en loopt vóór op de rest van Europa. Ons aandeel van aantoonbaar duurzaam geproduceerd uit de tropen ligt immers hoger. Sterker nog: we hebben het hoogst gemeten marktaandeel wereldwijd, al is ook dat verre van 100%. Verder stagneert de groei al enkele jaren en blijkt het lastig de volgende stap te zetten.

Wat we er tegen kunnen en moeten doen, is ons als sector committeren aan het alleen aanbieden van de duurzame variant. Afnemers moeten bereid zijn dat te kopen. Dit kan betekenen dat bepaalde houtsoorten of sortimenten niet of minder beschikbaar zijn. Daar komt bij dat men bereid moet zijn alternatieven te adviseren en gebruiken. Eerste stappen binnen de EU zijn het strikt handhaven van de EUTR-wetgeving in alle lidstaten en meer werk maken van duurzaam inkopen.

Positief is dat het areaal gecertificeerd bos in de tropen het afgelopen jaar weer voorzichtig groeide. Bovendien zien we een aantal veelbelovende ontwikkelingen. Dat pleit er des te meer voor dat we de vraag naar producten uit die duurzaam beheerde bossen vergroten - en daarmee duurzaam bosbeheer belonen. Overigens is certificeren geen doel, maar een middel dat bijdraagt aan duurzaam bosbeheer en bosbescherming.”

‘VRAAG NAAR TROPISCH HARDHOUT MOET DUURZAMER’

“De stelling ‘Aanbod tropisch hout moet duurzamer!’ moet juist zijn: ‘Vraag naar tropisch hardhout moet duurzamer!’. Onze voorraad is, voor een groot stuk dankzij de vraag van Nederlandse, Engelse en Deense klanten, enorm geëvolueerd naar gecertificeerd hardhout. Dat is niet altijd vanzelfsprekend. Dat móét. Als klanten vragen naar gecertificeerd hout, komt de druk van onderaf. Dan pas gaan dingen veranderen.

Certificatie beschermt het bos! Koop dus gecertificeerd hout! Om die reden willen wij tegen 2025 voor 100% gecertificeerd zijn. Verantwoord bosbeheer betekent ook zeker inzetten op minder bekende houtsoorten en het commercialiseren daarvan. We moeten niet redeneren vanuit de houtsoort, maar vanuit de technische aspecten en kwalificaties van het hout. De houtsoort zou irrelevant moeten zijn.

Hier volgen ook enkele tips en reacties van mijn collega's:

“Eerste prioriteit is het uitbannen van de stroom hout die niet EUTR-conform is.”

“Als het over de prijs gaat, laat men vrij snel de nobele gedachte varen.”

“Duurzaamheid is pas te bereiken als elke schakel in de economie zijn bijdrage levert. De consument speelt hierin een sleutelrol.”

“De wetgeving laat ruimte voor te veel interpretatie, waardoor er een groot verschil is in handhaving tussen de EU-lidstaten onderling.”

“Door enkel uit duurzaam beheerde bossen te kopen, kan de prijs van het hout op een hoog en economisch rendabel niveau blijven. Dan zal het bos ook bos blijven en niet plaats inruimen voor soja, palmolie of veeteelt.”

Geneviève Standaert, exportmanager Vandecasteele Houtimport

